

LITURGIE

voor de diensten van de
DRIE DAGEN VOOR PASEN

Witte Donderdag

Goede Vrijdag

Stille Zaterdag

Witte Donderdag
6 april - 19:30 uur
Leidse Binnenstadsgemeente
Ekklesia Leiden

Voorganger: ds. Margreet Klokke
Ouderling van dienst: Henk ten Voorde
Diaken van dienst: Aad Hamoen
Organist: Willeke Smits
m.m.v. de Leidse Cantorij o.l.v. Hans Brons

Orgel: Andante met variaties (Felix Mendelssohn 1809-1847)

Ontsteken van de kaarsen

Begroeting door de ouderling van dienst

Stilte

Bemoediging

Aanvangslied: LB 67: 1, 3

Kyriegebed

Kyrie uit de Missa Te Deum Laudamus (Hendrik Andriessen 1892-1981)

Kyrie eleison	<i>Heer, ontferm U</i>
Christe eleison	<i>Christus, ontferm U</i>
Kyrie eleison	<i>Heer, ontferm U</i>

Gemeente gaat staan

Lied: LB 305 (*cantorij vers 1, allen verzen 2 en 3*)

Groet

Gebed

Schriftlezing: Johannes 13: 1-15

Lied: LB 569 (*cantorij vers 1, allen 2, 3 en 4*)

Overdenking

Cantorij: Ubi caritas (Maurice Duruflé 1902-1986)

Ubi caritas et amor, Deus ibi est.
Congregavit nos in unum Christi amor.
Exsulemus et in ipso jucundemur.
Timeamus et amemus Deum vivum.
Et ex corde diligamus nos sincero

Vertaling:

*Waar liefde is, daar is God.
De liefde van Christus heeft ons verenigd.
Laat ons juichen en blij zijn in Hem.
Laat ons de levende God vrezen
en met een oprecht hart liefhebben.*

Nodiging

Cantorij: 'My shepherd you supply my need' (Thomas Tallis c. 1505-1585)

My Shepherd, you supply my need,
most holy is your name;
in pastures fresh you make me feed,
beside the living stream.
You bring my wand'ring spirit back.
when I forsake your ways;
you lead me, for your mercy's sake,
in paths of truth and grace.

When through the shades of death I walk,
your presence is my stay;
one word of your supporting breath
drives all my fears away.
Your hand in sight of all my foes,
does still my table spread;
my cup with Blessings overflows,
your oil anoints my head.

Your sure provisions gracious God
attend me all my days;
oh, may your house be my abode,
and all my work be praise.
Here would I find a settled rest,
while others go and come;
no more a stranger, nor a guest,
but like a child at home.

Voorbeden, stil gebed

Dankzegging V: Verheft uw harten!
G: Wij zijn met ons hart bij de Heer.
V: Laten wij loven de Heer onze God!
G: Wij loven en prijzen zijn Naam.

Tafelgebed

Cantorij: Sanctus en benedictus uit de Missa Te Deum Laudamus
(Hendrik Andriessen 1892-1981)

Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus Sabaoth;
Pleni sunt caeli et terra gloria tua. Hosanna in excelsis.
Benedictus, qui venit in nomine Domini. Hosanna in excelsis.

*Heilig, heilig, heilig de Heer, de God der hemelse machten.
Vol zijn hemel en aarde van uw heerlijkheid. Hosanna in den hoge.
Gezegend Hij die komt in de Naam des Heren. Hosanna in den hoge*

Vervolg tafelgebed

Onze Vader, vredegroet, uitdelingswoorden

Tafelgemeenschap

Cantorij: Agnus dei

Agnus Dei,
qui tollis peccata mundi,
miserere nobis.

*Lam Gods,
dat de zonden der wereld
wegneemt, ontferm U over ons.*

Agnus Dei,
qui tollis peccata mundi,
dona nobis pacem.

*Lam Gods,
dat de zonden der wereld wegneemt,
geef ons vrede.*

Lofprijzing: V: Loof de Heer mijn ziel

G: En al wat in mij is zijn heilige Naam.

V: Want lankmoedig en rijk aan goedertierenheid is de Heer

G: En zijn barmhartigheid kent geen einde!

Schriftlezing: Matteüs 26: 36-46

Lied: LvdK 180: 1, 2

1. Gethsémane, die nacht moest eenmaal komen.
De Heiland heeft bewust die weg genomen.
Hij laat zijn doel niet los, wijkt niet terzijde,
aanvaardt het lijden.

2. Hoe dichtbij is de hof, waar Gij gewaakt hebt;
verstaanbaar is de klacht, die Gij geslaakt hebt.
Nog leeft de haat, die U kwam overvallen:
zo zijn wij allen.

De tafel wordt afgedekt en ontkleed, de paaskaars wordt weggedragen

Cantorij: Versa est in luctum (Tomàs Luiz da Victoria 1548-1611)

Versa est in luctum cithara mea,
et organum meum in vocem flentium.
Parce mihi Domine, nihil enim sunt dies mei.

*Mijn harp is gestemd voor geweeklaag
en mijn orgel voor de stem van hen die wenen.
Spaar mij, Heer, want nietig zijn mijn dagen.*

Luthers avondgebed

Orgel: Jesus Sauveur Adorable (Guy Bovet, geb. 1942)

In stilte verlaten wij de kerk

De dienst wordt morgen, op Goede Vrijdag, om 19.00 uur voortgezet

Goede Vrijdag

6 april - 19:00 uur

Leidse Binnenstadsgemeente

Voorganger: ds. Margreet Klokke
Ouderling van dienst: Monica van der Heul
Diaken van dienst: Jutta Hartkoorn
Organist: Willeke Smits
m.m.v. de Leidse Cantorij o.l.v. Hans Brons

Lectoren:
Evangelist: Elske Burger
Jezus: Peter Bakker
Petrus, Pilatus: Pieter Barnhoorn
Portierster: Ans van Broekhuizen
Slaaf van de hogepriester: Dick van Broekhuizen
Meervoudige stemmen:
Ans en Dick van Broekhuizen en de Leidse Cantorij

Stilte

Lied: Psalm 22b - Psalmen anders (*1 cantorij, 2 allen, 4 allen*)

1. Mijn God, mijn God, waarom verstoot u mij?
U was mij zo vertrouwd en zo nabij,
maar nu houdt u zich doof, God. Hoort u mij?
Ik ben wanhopig,
ik schreeuw het uit, maar u blijft mij ontlopen.
U ziet mij niet. Bent u mijn naam vergeten?
U redt mij niet. U die mijn God wilt heten,
hoort u mij niet?
2. U was een gids voor heel ons voorgeslacht,
een zuil van vuur, een ijkpunt in de nacht.
Uw volk, vertrouwend op uw overmacht,
wist zich gedragen.
Maar ik val blijkbaar buiten uw genade,
geworden tot een worm in dorre aarde,
vernederd, God, vertrapt, hoe mensonwaardig
is mijn bestaan.

4. Mijn kleren zijn verdeeld. Het is genoeg!
Kom mij, o God, als redder tegemoet
nu ze me slaan en slaan tot bloedens toe
om mij te doden.
U lacht om heersers die zichzelf vergoden
en mij verachten. God, red nu mijn leven.
Uw koningschap is onbetwist, verheven
uw grote naam!

Gebed

Cantorij: 'Kyrie' uit missa 'O magnum mysterium' De Victoria
(Tomàs Luiz da Victoria 1548-1611)

Kyrie eleison	<i>Heer, ontferm U.</i>
Christe eleison	<i>Christus, ontferm U.</i>
Kyrie eleison	<i>Heer, ontferm U.</i>

Johannes 18: 1 - 11

Jesus gevangengenomen en verhoord

1 Nadat Jezus dit alles gezegd had, ging Hij met zijn leerlingen naar de overkant van de Kidron. Daar liep Hij een tuin in, met zijn leerlingen. 2 Judas, die Hem zou uitleveren, kende deze plek ook, want Jezus was er vaak met zijn leerlingen samengekomen. 3 Judas ging ernaartoe, samen met de cohort soldaten en een aantal dienaren van de hogepriesters en de farizeeën. Ze waren gewapend en droegen fakkels en lantaarns. 4 Jezus wist precies wat er met Hem zou gebeuren. Hij liep naar hen toe en vroeg: 'Wie zoeken jullie?' 5 Ze antwoordden: 'Jezus van Nazaret.' 'Ik ben het,' zei Jezus, terwijl Judas, die Hem kwam uitleveren, erbij stond. 6 Toen Hij zei: 'Ik ben het,' deinsden ze achteruit en vielen op de grond. 7 Weer vroeg Jezus: 'Wie zoeken jullie?' en weer zeiden ze: 'Jezus van Nazaret.' 8 'Ik heb jullie al gezegd: "Ik ben het,"' zei Jezus. 'Als jullie Mij zoeken, laat deze mensen dan gaan.' 9 Zo moest zijn uitspraak in vervulling gaan: 'Geen van hen die U Mij gegeven hebt, heb Ik verloren laten gaan.' 10 Daarop trok Simon Petrus het zwaard dat hij bij zich had, haalde uit naar de knecht van de hogepriester en sloeg hem zijn rechteroor af; Malchus heette die knecht. 11 Maar Jezus zei tegen Petrus: 'Steek je zwaard in de schede. Zou Ik de beker die de Vader Mij gegeven heeft niet drinken?'

Cantorij: 'Dein Will gescheh, Herr Gott, zugleich', koraal uit de Johannes
Passion (Johann Sebastian Bach 1685-1750)

Dein Will gescheh, Herr Gott, zugleich

Auf Erden wie im Himmelreich;
Gib uns Geduld in Leidenszeit,
Gehorsam sein in Lieb und Leid;
Wehr und steur allem Fleisch und Blut,
Das wider deinen Willen tut!

Johannes 18: 12 - 24

12 De soldaten met hun tribuun en de Joodse gerechtsdienaars grepen Jezus en boeiden Hem. 13 Ze brachten Hem eerst naar Annas, de schoonvader van Kajafas. Kajafas was dat jaar hogepriester, 14 en hij was het die de Joden had voorgehouden: 'Het is goed dat één mens sterft voor het hele volk.' 15 Simon Petrus kwam met een andere leerling achter Jezus aan. Deze andere leerling kende de hogepriester en ging met Jezus het paleis van de hogepriester in, 16 maar Petrus bleef buiten bij de poort staan. Daarop kwam de andere leerling, de kennis van de hogepriester, weer naar buiten; hij sprak met de portierster en nam Petrus mee naar binnen. 17 Het meisje sprak Petrus aan: 'Ben jij soms ook een leerling van die man?' 'Nee, ik niet,' zei hij. 18 De knechten en de gerechtsdienaars stonden zich te warmen bij een vuur dat ze hadden aangelegd omdat het koud was; ook Petrus ging zich erbij staan warmen.

19 De hogepriester ondervroeg Jezus over zijn leerlingen en over zijn leer. 20 Jezus zei: 'Ik heb in het openbaar tot de wereld gesproken. Ik heb steeds onderricht gegeven op plaatsen waar de Joden bij elkaar komen, in synagogen en in de tempel, en nooit heb Ik iets in het geheim gezegd. 21 Waarom ondervraagt u Mij? Vraag het toch aan de mensen die Mij gehoord hebben, zij weten wat Ik gezegd heb.' 22 Toen Jezus dat zei, gaf een van de dienaren die erbij stonden Hem een klap in het gezicht: 'Is dat een manier om de hogepriester te antwoorden?' 23 Jezus zei: 'Als Ik iets verkeerd gezegd heb, zeg dan wat er verkeerd was, maar als het juist is wat Ik heb gezegd, waarom slaat u Me dan?' 24 Daarna stuurde Annas Hem geboeid naar Kajafas, de hogepriester.

Lied: LB 577: 2

Johannes 18: 25 - 27

25 Simon Petrus stond zich intussen nog steeds te warmen. 'Ben jij soms ook een leerling van Hem?' vroegen ze. 'Nee,' ontkende Petrus, 'ik niet.' 26 Maar een van de knechten van de hogepriester, een familielid van de man van wie Petrus het oor had afgeslagen, zei: 'Maar ik heb toch gezien dat je in die tuin bij Hem was?' 27 Weer ontkende Petrus, en meteen kraaide er een haan.

Cantorij: 'Erbarm dich mein' (Dietrich Buxtehude 1637-1707)

Erbarm' Dich mein o Herre Gott!
nach Deiner groß'n Barmherzigkeit,
wasch' ab mach' rein mein' Missethat,
ich kenn' mein' Sünd' und ist mir leid;
allein ich Dir gesündigt hab',
das ist wider mich stetiglich;
das Bö's' vor Dir mag nicht bestahn,
Du bleibst gerecht, ob Du urtheilest mich

Johannes 18: 28 - 40

28 Jezus werd van Kajafas naar het pretorium gebracht. Het was nog vroeg in de morgen. Zelf gingen ze niet naar binnen, anders zouden ze zich verontreinigen en niet aan het pesachmaal kunnen deelnemen. 29 Daarom kwam Pilatus naar buiten. 'Waarvan beschuldigt u deze man?' vroeg hij. 30 Ze antwoordden: 'Als Hij geen misdaden had gepleegd, zouden we Hem niet aan u uitgeleverd hebben.' 31 Pilatus zei: 'Neem Hem dan mee, en veroordeel Hem volgens uw eigen wet.' Maar de Joden wierpen tegen: 'Wij hebben het recht niet om iemand ter dood te brengen.' 32 Zo moest de uitspraak van Jezus in vervulling gaan waarin Hij aanduidde welke dood Hij zou sterven.

33 Pilatus ging het pretorium weer in. Hij liet Jezus bij zich komen en vroeg Hem: 'Bent U de koning van de Joden?' 34 Jezus antwoordde: 'Vraagt u dit uit uzelf of hebben anderen dit over Mij gezegd?' 35 'Ik ben toch geen Jood,' antwoordde Pilatus. 'Uw volk en uw hogepriesters hebben U aan mij uitgeleverd – wat hebt U gedaan?' 36 Jezus antwoordde: 'Mijn koningschap hoort niet bij deze wereld. Als mijn koningschap bij deze wereld hoorde, zouden mijn dienaren wel gevochten hebben om te voorkomen dat Ik aan de Joden werd uitgeleverd. Maar mijn koninkrijk is niet van hier.' 37 Pilatus zei: 'U bent dus koning?' 'U zegt dat Ik koning ben,' zei Jezus. 'Ik ben geboren en naar de wereld gekomen om van de waarheid te getuigen, en ieder die de waarheid is toegedaan, luistert naar wat Ik zeg.' 38 Hierop zei Pilatus: 'Maar wat is waarheid?'

Na deze woorden ging hij weer naar de Joden buiten. 'Ik heb geen schuld in Hem gevonden,' zei hij. 39 'Maar het is bij u gebruikelijk dat ik met Pesach iemand vrijlaat – wilt u dat ik de koning van de Joden vrijlaat?' 40 Toen begon iedereen te schreeuwen: 'Hem niet, maar Barabbas!' Barabbas was een misdadiger.

Lied: LB 558: 1,6

Johannes 19: 1 - 5

1 Toen liet Pilatus Jezus geselen. 2 De soldaten vlochten een kroon van doortakken, zetten die op zijn hoofd en deden Hem een purperen mantel aan. 3 Ze liepen naar Hem toe en zeiden: ‘Gegroet, koning van de Joden!’, en ze sloegen Hem in het gezicht. 4 Pilatus ging weer naar buiten en zei: ‘Ik zal Hem hier buiten aan u tonen om u duidelijk te maken dat ik geen enkel bewijs van zijn schuld heb gevonden.’ 5 Daarop kwam Jezus naar buiten, met de doornenkroon op en de purperen mantel aan. ‘Hier is Hij, die mens,’ zei Pilatus.

Lied: LB 576B: 1

Johannes 19: 6 - 16A

6 Maar toen de hogepriesters en de gerechtsdienaars Hem zagen begonnen ze te schreeuwen: ‘Kruisig Hem, kruisig Hem!’ Toen zei Pilatus: ‘Neem Hem dan mee en kruisig Hem zelf, want ik zie niet waaraan Hij schuldig is.’ 7 De Joden zeiden: ‘Wij hebben een wet die zegt dat Hij moet sterven, omdat Hij zich de Zoon van God heeft genoemd.’ 8 Toen Pilatus dit hoorde, schrok hij hevig. 9 Hij ging het pretorium weer in en vroeg aan Jezus: ‘Waar komt U vandaan?’ Maar Jezus gaf geen antwoord. 10 ‘Waarom zegt U niets tegen mij?’ vroeg Pilatus. ‘Weet U dan niet dat ik de macht heb om U vrij te laten of U te kruisigen?’ 11 Jezus antwoordde: ‘De enige macht die u over Mij hebt, is u van boven gegeven. Daarom draagt degene die Mij aan u uitgeleverd heeft de meeste schuld.’ 12 Vanaf dat moment wilde Pilatus Hem vrijlaten. Maar de Joden riepen: ‘Als u die man vrijlaat bent u geen vriend van de keizer, want iedereen die zichzelf tot koning uitroept pleegt verzet tegen de keizer.’ 13 Toen Pilatus dit hoorde, liet hij Jezus naar buiten brengen. Zelf nam hij plaats op de rechterstoel op het zogeheten Mozaïekterras, in het Hebreeuws Gabbata. 14 Het was rond het middaguur op de voorbereidingsdag van Pesach. Pilatus zei tegen de Joden: ‘Hier is Hij, uw koning.’ 15 Meteen schreeuwden ze: ‘Weg met Hem, weg met Hem, aan het kruis met Hem!’ Pilatus vroeg: ‘Moet ik uw koning kruisigen?’ Maar de hogepriesters antwoordden: ‘Wij hebben geen andere koning dan de keizer!’ 16 Toen droeg Pilatus Hem aan hen over om Hem te laten kruisigen.

Cantorij: O crux ave – Rihards (Dubra geb. 1964)

O Crux ave, spes unica,
hoc passionis tempore.
Auge piis iustitiam
reisque dona veniam.
O Crux ave, spes unica,
hoc passionis tempore

*Gegroet, o Kruis, onze enige hoop,
geef in deze tijd van lijden
gerechtigheid aan de getrouwen,
Gegroet, o Kruis.*

Johannes 19: 16B - 30

Jezus gekruisigd en begraven

Jezus werd weggevoerd; 17 Hij droeg zelf het kruis naar de zogeheten Schedelplaats, in het Hebreeuws Golgota. 18 Daar kruisigden ze Hem, met twee anderen, aan weerskanten één, en Jezus in het midden. 19 Pilatus had een inscriptie laten maken die op het kruis bevestigd werd. Er stond op: 'Jezus van Nazaret, koning van de Joden'. 20 Het stond er in het Hebreeuws, het Latijn en het Grieks, en omdat de plek waar Jezus gekruisigd werd dicht bij de stad lag, werd deze inscriptie door veel Joden gelezen. 21 De hogepriesters van de Joden zeiden tegen Pilatus: 'U moet niet "koning van de Joden" schrijven, maar "Deze man heeft beweerd: Ik ben de koning van de Joden".' 22 'Wat ik geschreven heb, dat heb ik geschreven,' was het antwoord van Pilatus.

23 Nadat ze Jezus gekruisigd hadden, verdeelden de soldaten zijn kleren in vieren, voor iedere soldaat een deel. Maar zijn onderkleed was in één stuk geweven, van boven tot beneden. 24 Ze zeiden tegen elkaar: 'Laten we het niet scheuren, maar laten we loten wie het hebben mag.' Zo moest in vervulling gaan wat de Schrift zegt: 'Ze verdeelden mijn kleren onder elkaar en wierpen het lot om mijn gewaad.' Dat is wat de soldaten deden.

25 Bij het kruis van Jezus stonden zijn moeder en haar zus, en Maria, de vrouw van Klopas, en Maria van Magdala. 26 Toen Jezus zijn moeder zag staan, en bij haar de leerling van wie Hij veel hield, zei Hij tegen zijn moeder: 'Vrouw, dat is uw zoon,' 27 en daarna tegen de leerling: 'Dat is je moeder.' Vanaf dat moment nam die leerling haar bij zich in huis.

28 Toen wist Jezus dat alles was volbracht, en om de Schrift geheel in vervulling te laten gaan zei Hij: 'Ik heb dorst.' 29 Er stond daar een vat water met azijn; ze doopten er een spons in en brachten die, gestoken op een majoraantak, naar zijn mond. 30 Nadat Jezus ervan gedronken had zei Hij: 'Het is volbracht.' Hij boog zijn hoofd en gaf de geest.

Lied: LB 590: 1 t/m 4 (*cantorij vers 2*)

Johannes 19: 31 - 42

31 Het was voorbereidingsdag, en de Joden wilden voorkomen dat de lichamen op sabbat, en nog wel een bijzondere sabbat, aan het kruis zouden blijven hangen. Daarom vroegen ze Pilatus of de benen van de gekruisigden gebroken mochten worden en of ze de lichamen mochten meenemen. 32 Toen braken de soldaten de benen van de eerste die tegelijk met Jezus gekruisigd was, en ook die van de ander. 33 Vervolgens kwamen ze bij Jezus, maar ze zagen dat Hij al gestorven was. Daarom braken ze zijn benen niet. 34 Maar een van de soldaten stak een lans in zijn zij en meteen vloeide er bloed en water uit. 35 Hiervan getuigt iemand die het zelf heeft gezien, en

zijn getuigenis is betrouwbaar. Hij weet dat hij de waarheid spreekt en wil dat ook u gelooft. 36 Dit gebeurde omdat de Schrift in vervulling moest gaan: ‘Geen van zijn beenderen zal verbrijzeld worden.’ 37 Een andere schrifttekst zegt: ‘Ze zullen hun blik richten op Hem die ze hebben doorstoken.’

38 Na deze gebeurtenissen vroeg Josef van Arimatea – die een leerling van Jezus was, maar uit angst voor de Joden in het geheim – aan Pilatus of hij het lichaam van Jezus mocht meenemen. Pilatus gaf toestemming en Josef nam het lichaam mee. 39 Nikodemus, die destijds ’s nachts naar Jezus toe gegaan was, kwam ook; hij had een mengsel van mirre en aloë bij zich, wel honderd litera. 40 Ze wikkelden Jezus’ lichaam met de balsem in linnen, zoals gebruikelijk is bij een Joodse begrafenis. 41 Bij de plaats waar Jezus gekruisigd was lag een tuin, en daar was een nieuw graf, waarin nog nooit iemand begraven was. 42 Omdat het voor de Joden voorbereidingsdag was en dat graf dichtbij was, legden ze Jezus daarin.

Cantorij: ‘O hilf Christe Gottes Sohn’

koraal uit de Johannes Passion (Johann Sebastian Bach)

O hilf, Christe, Gottes Sohn,
durch dein bitter Leiden,
daß wir, dir stets untertän,
Sünd und Unrecht meiden,
deinen Tod und sein Ursach
fruchtbar nun bedenken,
dafür, obwohl arm und schwach,
dir Dankopfer schenken.

De gemeente gaat naar het hoogkoor onder orgelspel

Beklag Gods, met LB 547 (*refrein*)

Cantorij: Ehre sei Dir Christe (Heinrich Schütz, 1585-1672)

Ehre sei dir Christe, der du littest Not
an dem Stamm des Kreuzes für uns den bitteren Tod
und herrschest mit dem Vater dort in Ewigkeit
hilf uns armen Sündern zu der Seligkeit.

Kyrie eleison
Christe eleison
Kyrie eleison

Onze Vader

Orgelspel, in stilte verlaten wij de kerk

De dienst wordt morgen, in de Paasnacht, om 21.30 uur voortgezet

Preek en gebeden worden a.s. dinsdag op de website van de Leidse Binnenstadsgemeente geplaatst. U kunt ze daar, wanneer u wilt, nog eens nalezen.

Wanneer u naar aanleiding van de inhoud van de dienst een **gesprek** wilt met de voorganger, kunt u contact met haar opnemen via: klokke@leidsebinnenstadsgemeente.nl of 06-48228505.

Informatie over de LBG vindt u op:
www.leidsebinnenstadsgemeente.nl.
Daar kunt u zich ook abonneren op de nieuwsbrief.

Stille Zaterdag
Paaswake
8 april - 21:30 uur
Ekklesia Leiden
Leidse Binnenstadsgemeente

Voorganger: Roosmarijn Goldbach
Piano: Stanislav Jar
Orgel: Wim Loos
Leden van de Schola Cantorum o.l.v. Rens Tienstra

NACHT

Lied: Hoe ver is de nacht?

Welkom en inleiding

WAKEN EN WACHTEN

Schepping

Genesis 1:1-10. (NBV-21, met een wijziging)

In een begin schiep God de hemel en de aarde. De aarde was woest en doods, duisternis lag over de oervloed, en over het water zweefde Gods geest. God zei: 'Laat er licht zijn,' en er was licht. God zag dat het licht goed was, en Hij scheidde het licht van de duisternis; het licht noemde Hij dag, de duisternis noemde Hij nacht. Het werd avond en het werd morgen. De eerste dag. God zei: 'Laat er midden in het water een gewelf komen dat de watermassa's van elkaar scheidt.' God maakte het gewelf en scheidde het water onder het gewelf van het water erboven. Zo gebeurde het. Hij noemde het gewelf hemel. Het werd avond en het werd morgen. De tweede dag. God zei: 'Laat het water onder de hemel naar één plaats stromen, zodat er droog land verschijnt.' En zo gebeurde het. Het droge noemde Hij aarde, het samengestroomde water noemde Hij zee. En God zag dat het goed was.

Gebed en moment van stilte

Lied: Ten dage dat hij maakte

Ondergang en nieuwe belofte

Genesis 6:5-8, 7:17-23 (NBV)

De ENE zag dat alle mensen op aarde slecht waren: alles wat ze uitdachten was steeds even slecht. Hij kreeg er spijt van dat hij mensen had gemaakt en voelde zich diep gekwetst. Ik zal de mensen die ik geschapen heb van de aarde wegvagen, dacht hij, en met de mensen ook het vee, de kruipende dieren en de vogels, want ik heb er spijt van dat ik ze heb gemaakt. Alleen Noach vond bij de ENE genade.

Genesis 7:17-23 (NBV)

De vloed overstroomde de aarde veertig dagen lang. Het water steeg en de ark werd opgetild, zodat hij van de aarde loskwam. Het water op aarde nam steeds maar toe, hoger en hoger steeg het, en de ark dreef op het water. Het water bleef voortdurend toenemen, zelfs de hoogste bergen kwamen onder te staan. Tot vijftien el daarboven reikte het water, de bergen stonden helemaal onder. Alles wat op aarde leefde kwam om, alles wat er rondwemelde: vogels, vee, wilde dieren, en ook alle mensen. Alles wat op het land leefde en ademde vond de dood. Alles wat op aarde bestond werd weggevaagd: de mensen, het vee, de kruipende dieren en de vogels, ze werden van de aarde weggevaagd. Alleen Noach bleef over, met alles wat bij hem in de ark was.

Genesis 9: 11-17 (NBV)

Deze belofte doe ik jullie: nooit weer zal alles wat leeft door het water van een vloed worden uitgeroeid, nooit weer zal er een zondvloed komen om de aarde te vernietigen. ‘En dit,’ zei God, ‘zal voor alle komende generaties het teken zijn van het verbond tussen mij en jullie en alle levende wezens bij jullie: ik plaats mijn boog in de wolken; die zal het teken zijn van het verbond tussen mij en de aarde. Wanneer ik wolken samendrijf boven de aarde en in die wolken de boog zichtbaar wordt, zal ik denken aan mijn verbond met jullie en met al wat leeft, en nooit weer zal het water aanzwellen tot een vloed die alles en iedereen vernietigt. Als ik de boog in de wolken zie verschijnen, zal ik denken aan het eeuwigdurende verbond tussen God en al wat op aarde leeft. ‘Dit,’ zei God tegen Noach, ‘is het teken van het verbond dat ik met alle levende wezens op aarde gesloten heb.’

Gebed en moment van stilte

Lied: Lied van de grote liefde

Uittocht uit de slavernij

Exodus 3:7-10 (NBV-21)

De ENE zei [tegen Mozes]: ‘Ik heb gezien hoe ellendig mijn volk er in Egypte aan toe is, Ik heb hun jammerklachten over hun onderdrukkers gehoord, Ik

weet hoe ze lijden. Daarom ben Ik afgedaald om hen uit de macht van de Egyptenaren te bevrijden, en om hen uit Egypte naar een mooi en uitgestrekt land te brengen, een land dat overvloedig is van melk en honing, het gebied van de Kananieten, de Hethieten, Amorieten, Perizzieten, Chiwwieten en Jebusieten. De jammerklacht van de Israëlieten is tot Mij doorgedrongen en Ik heb gezien hoe wreed de Egyptenaren hen onderdrukken. Daarom stuur Ik jou nu naar de farao: jij moet mijn volk, de Israëlieten, uit Egypte wegleiden.'

Exodus 12:37-39 (NBV-21)

De Israëlieten trokken te voet van Rameses naar Sukkot; hun aantal bedroeg ongeveer zeshonderdduizend, vrouwen en kinderen niet meegerekend, terwijl er bovendien een grote groep mensen van allerlei herkomst met hen meetrok. Ze voerden enorme kudden schapen, geiten en runderen mee. Van het deeg dat ze uit Egypte hadden meegenomen bakten ze ongedesemde broden. Doordat ze uit Egypte waren weggejaagd, was er geen tijd geweest om zuurdesem toe te voegen of voor andere proviand te zorgen.

Exodus 13:17-22 (NBV-21)

Nadat ze Sukkot hadden verlaten, sloegen ze hun kamp op in Etam, aan de rand van de woestijn. De ENE ging voor hen uit om hun de weg te wijzen, overdag in een wolkkolom, 's nachts in een lichtende vuurzuil. Zo konden ze dag en nacht verder trekken. Overdag ging de wolkkolom het volk voortdurend voor, en 's nachts de vuurzuil.

Gebed en moment van stilte

Lied: Hoe ver te gaan

Nieuwe levensadem

Ezechiël 37:1-14 (NBV-21)

Ik werd opnieuw door de hand van de ENE gegrepen. Zijn geest voerde mij mee en Hij zette mij neer in een dal vol beenderen. Ik moest er aan alle kanten omheen lopen, en zo zag ik dat er verspreid over het dal heel veel beenderen lagen, die helemaal waren uitgedroogd. De ENE vroeg mij: 'Mensenkind, kunnen deze beenderen weer tot leven komen?' Ik antwoordde: 'ENE, mijn God, dat weet U alleen.' Toen zei Hij: 'Profeteer, en zeg tegen deze beenderen: "Dorre beenderen, luister naar de woorden van de ENE! Dit zegt God, de ENE: Beenderen, Ik ga jullie adem geven zodat jullie tot leven komen. Ik zal jullie pezen geven, vlees op jullie laten groeien en jullie met huid overtrekken. Ik zal jullie adem geven zodat jullie tot leven komen. Dan zullen jullie beseffen dat Ik de ENE ben.'" Ik profeteerde zoals mij was opgedragen. Zodra ik dat deed hoorde ik een geluid, er klonk een geruis van botten die naar elkaar toe bewogen en zich aaneenvoegden. Ik zag pezen zich aanhechten en vlees groeien, ik

zag hoe er huid over de botten heen trok, maar ademen deden ze nog niet. Toen zei Hij tegen mij: ‘Profeteer tegen de wind, profeteer, mensenkind, en zeg tegen de wind: “Dit zegt God, de ENE: Kom uit de vier windstreken, wind, en blaas in deze doden, zodat ze weer gaan leven.”’ Ik profeteerde zoals Hij mij gezegd had, en de lichamen werden met adem gevuld. Ze kwamen tot leven en gingen op hun voeten staan: een onafzienbare menigte. En Hij zei tegen mij: ‘Mensenkind, deze beenderen zijn het volk van Israël. Het zegt: “Onze botten zijn verdord, onze hoop is vervlogen, onze levensdraad is afgesneden.”’ Profeteer daarom en zeg tegen hen: “Dit zegt God, de ENE: Mijn volk, Ik zal jullie graven openen, Ik laat jullie uit je graven komen en Ik zal jullie naar het land van Israël brengen. Mijn volk, als Ik je graven open en jullie uit je graven laat komen, zullen jullie beseffen dat Ik de ENE ben. Ik zal jullie mijn adem geven zodat jullie weer tot leven komen, Ik zal jullie in je eigen land laten wonen, en jullie zullen beseffen dat Ik de ENE ben. Wat Ik gezegd heb, zal Ik doen – zo spreekt de ENE.”’

Gebed, afgewisseld met als acclamatie “dat wij volstromen met levensadem”

OP WEG NAAR HET LICHT

Processie

Als symbool voor dat wij leven in ballingschap, voor dat wij altijd onderweg zijn, gaan wij in een stoet door de kerk. De kaarsen nemen we mee. Ondertussen zingen we:

- Vroeg in de morgen
- Als God ons thuisbrengt (oude melodie)
- Als alles duister is

EEN NIEUWE DAGERAAD

Ontvangen en delen van het licht

Bij het binnenbrengen van de paaskaars en het doorgeven van het licht zingen we:

- Licht dat ons aanstoot in de morgen

Doopgedachtenis

Wie dat wil, kan na afloop van de dienst langs het doopvont lopen om het doopwater aan te raken.

Lied: Wek mijn zachtheid weer

PASEN

Marcus 16: 1-6a (NBV-21)

Toen de sabbat voorbij was, kochten Maria van Magdala en Maria, de moeder van Jakobus, en Salome geurige olie om Hem te balsemen. Op de eerste dag van de week gingen ze heel vroeg in de ochtend, vlak na zonsopgang, naar het graf. Ze zeiden tegen elkaar: ‘Wie zal voor ons de steen voor de ingang van het graf weggrollen?’ Maar toen ze opkeken, zagen ze dat de steen al was weggerold; het was een heel grote steen. Toen ze het graf binnengingen, zagen ze rechts een in het wit geklede jongeman zitten. Ze schrokken vreselijk. Maar hij zei tegen hen: ‘Wees niet bang. Jullie zoeken Jezus van Nazaret, die gekruisigd is. Hij is opgewekt uit de dood, Hij is niet hier.’

Slotgebed

Zegen

Slotlied: Dan zal ik leven